

A black and white close-up portrait of Petri Silas. He has long, light-colored hair and is wearing round glasses. His eyes are closed, and he has a slight, serene expression. He is wearing a denim jacket over a white lace-trimmed top. The background is bright and slightly out of focus.

PETRI SILAS & EICCA TOPPINEN

EICCA

YHDISTÄVÄ TEKIJÄ *JOHNNY*
Kniga

© Eicca Toppinen, Petri Silas ja Johnny Kniga 2023
Kuvaliitteiden kuvat Eicca Toppisen kotialbumista, ellei toisin mainita.

Johnny Kniga
An imprint of Werner Söderström Ltd
ISBN: 978-951-0-46516-5
Painettu EU:ssa.

SISÄLLYS

Prologi	7
1. Olen ikuinen ulkojäsen	II
2. <i>Master of Puppets</i> iski yhtä kovaa kuin rankimmat Šostakovitšit	38
3. ”Pirun kovia jätkiä”, kehui James Hetfield	55
4. <i>Plays Metallica by Four Cellos</i> poiki kasapäin keikkoja	69
5. Aluksi jännitin, miten luova työ ja perhearki nivoutuvat yhteen	77
6. Dave Lombardo otti tennarin jalastaan ja naputteli sen pohjaa kapuloillaan	104
7. Jos ei varo, päätyy veistämään samaa sävellystä täältä ikuisuuteen	135
8. Levynteko ei ole sosiaalityötä, enkä hyväksy ”kaikki pelaa” -periaatetta	146
9. Roihahdin liekkeihin, sillä sello teki ihan kaiken mitä tahdoin	161
10. Richard Wagnerin massiivisia oopperoita peilaten produktio oli suuruudenhullu	187
11. Ulysses Hüppauff kehitteli Apocalypticalle järkevän struktuurin	205
12. Elän renessanssia, ja koko elämä on auki	232
13. Kaikki ison mittakaavan hankkeet tehdään kimpassa . .	244
Epilogi	281
Hakemisto	285

PROLOGI

EINO MATTI TOPPINEN istuu rantakivellä ja kääntää katseensa auringonlaskun suuntaan. Kuten niin monille aikojen alusta lähtien ja halki lukemattomien sukupolvien, aukeaa ulappa myös hänelle suurena merkitysten, mysteerien ja vertauskuvien näyttämönä. Meri on ikuinen, yhtä lailla häilyväinen kuin pysyväkin. Elämän kehto ja kuoleman syli, kaiken olemassaolon ajaton vertauskuva. Kesytön ja viettelevä, arvaamaton ja alati muuttuva.

Hänen silmiensä edessä siintävä Itämeri on kulkuväylä, jota pitkin ihmiset ovat voineet matkustaa melkein minne tahansa maailmassa. Sama suunnaton vesimassa huuhtoo niin kallioita ja hietikoita kuin rämeitä ja jäätiköitäkin täältä maan ääriin. Ajatus tuntuu samaan aikaan riipaisevan romanttiselta ja kouriintuntuvan lohdulliselta. Samoja tunteja on tässä samassa paikassa varmasti käynyt läpi moni muukin vuosituhansien saatossa.

Eicca on yhdessä lempipaikoistaan maailmassa. Hän on rantautunut tutulle saarelle taitettuaan ensin viidentoista minuutin

merimatkan kotisatamastaan Sipoonrannasta. Kulkuväline, moderni ja nopea retkivene, keinuu rauhallisesti vähän matkan päässä. Eicca hankki suomalaisen Sailfishin viitisentoista vuotta sitten. 26-jalkainen valkea sisäperämoottorivene on sekä antanut että ottanut paljon ja palvellut parin kesän ajan kotinakin. Ostopäätös syntyi lopulta nopeasti, mutta sitä edelsi pitkä harkinta-aika. Enää Eicca ei oikein voi hahmottaa elämää ilman venettä.

Vesillä liikkuminen tuli tutuksi jo lapsena, kun Toppisen perhe retkeili ahkerasti veneellä Pohjois-Karjalan kesämökiltä käsin. Jo silloin, alle kouluikäisenä, syytyi haave omasta veneestä. Aikuiseksi vartuttuaan ja perheen perustettuaan Eicca kuitenkin lykkäsi hankintaa, koska halusi varmistaa, että pystyy panostamaan veneilyyn riittävästi aikaa ja energiaa. Eicca tutki tuntojaan lainaamalla ystävänsä sisaren pulpettiveneen yhden kesän ajaksi. Ajoiko mielitekoon todellinen venevimma vai luulokuume? Yhden kauden Terhi-veneellä ajeltuaan, sen oikkuihin totuteltuaan ja sen konetta korjailtuaan hän oli myyty. Eikä paluuta ollut. Eicca pisti sanan kiertämään ja sai Apocalypticakollegaltaan Paavo Lötjöseltä vinkin sopivasta kandidaatista Paraisilta. Kaupat syntyivät koeajon jälkeen.

Hakumatka oli oppitunti itsessään. Eicca opasti veneen käsittelyssä myyjän poika, kokenut merenkävijä. Kun Paraisilta myyjän Hankoon ajaman veneen matka kohti Sipoota alkoi, oli merenkäynti kovaa. Parikymmentä metriä sekunnissa puhaltava tuuli nostatti kuusimetrisiä aaltoja, eikä lähtö satamasta kallioiden keskeltä käynyt helposti. Avomerelle pääsy oli yhtäältä helpottavaa, toisaalta pelottavaa. Meren voimaa ei päässyt suojaan mihinkään.

Muiston äärellä Eicca oivaltaa ehkä selvemmin kuin kokaan aikaisemmin, miten veneily on hänelle paitsi terapeuttista rentoutumista myös omien pelkojen voittamista ja luonteen

kovettamista. Hän on halunnut haastaa itseään veneilijänä ja kokeillut omia rajojaan merellä ja sen äärellä eri tavoin. Vene on laskettu usein jo huhtikuussa jäihin ja nostettu ylös vasta joulukuun puolivälissä. Konerikoista, huonoksi käyneistä keliolosuhteista, pikku tulipaloista ja muista yllättävistä tilanteista selviäminen on karaissut uskomaan omiin taitoihin. Luonnonvoimien äärellä tulee pysyä nöyränä, eikä veneily lopulta taida olla järjen vaan tunteen asia.

Tähän pieneen saareen Sipoonselän taakse, lähelle Kaunisarta ja Mustaa-Hevosta, Eicca palaa mielellään. Täällä hän huomaa hengittävänsä kevyemmin kuin missään muualla. Hän saattaa valmistaa kevyen retkiaterian tai vain kävellä ympäriinsä ja käydä uimassa. Luonnon seuraaminen saa pulssin hidastumaan. Vesilinnut touhuavat rantakivikossa, hämähäkit vilistävät pitkin vanhojen mäntyjen runkoja ja punovat seittejään. Seurattavaa riittää, kunhan pysähtyy ja rauhoittuu katselemaan ympärilleen. Saaren keskellä sijaitseva pirunpelto kiehtoo mielikuvitusta. Sen vetovoiman voi kuvitella liikuttaneen ihmisiä ajanlaskun alusta lähtien. Muutaman askelen päässä meri rauhoittuu yöksi. Pysyvää on vain muutos.

1

OLEN IKUINEN ULKOJÄSEN

SYNNYIN ELOKUUSSA 1975 perheeseen, jossa oli isän ja äidin lisäksi jo yksi tytär ja joka karttui minun jälkeeni vielä kahdella tyttärellä ja yhdellä pojalla. Lapsuuteni ja nuoruuteni taustakankaana levittyy Pohjois-Hakunila, minne perheemme muutti minun ollessani seitsemän vanha. Ympärillä aukesi raukea omakotitalojen alue, jossa oli oikein kiva varttua. Naapurustossa riitti suurin piirtein saman ikäisiä alle kymmenvuotiaita kavereita, joiden kanssa leikin paljon. Mentiin rosvoa ja poliisia, neppailtiin pikkuautoilla ja pelattiin pesäpalloa. Tyypillistä sen ikäisten jäppisten ajanviettoa. Ylipäänsä touhuiltiin kesät talvet paljon ulkona. Nimenomaan lapsuusajoista siellä on jäänyt tosi hyvät fiilikset. Kotimme oli yhden taloryppään reunassa, päättyvän tien varrella. Vastapäinen tontti oli ikivanhaa, ruostunutta kuorma-auton rämää lukuun ottamatta tyhjillään. Sen vieressä nököttäneeseen hiekkaläjään sai kehiteltyä eppiset neppisradat.

Vantaan-aikojen ystävistä en ole enää missään yhteydessä ensimmäiseenkään. Se on kylläkin ihan puhdasta sattumaa, ei tietoinen valinta. Aikana, jolloin elämä alkoi painottua muualle kuin sinne lähioon, myös kaveripiiri luontevasti muuttui. Lapsethan leikkivät yleensäkin aika ennakkoluulottomasti yhdessä lähinnä siitä syystä, että sattuvat asumaan samassa naapurustossa. Harvoin siinä vaiheessa kai solmitaan koko elämän mittaisia suhteita. Olen ollut aina suorastaan onneton pitämään yhteyttä arjessa. Tiedostan varsin hyvin, että nykyinen ammattini osaltaan etäännyttää minua ihmisistä, mutta otan silti surkean harvoin kontaktia edes sisaruksiini tai vanhempiini. Kun tapaan heitä jossakin sukutapahtumassa, ihmettelen aina, miksei ole tullut soiteltua tai viestiteltyä. Ehkä se kertoo jotain minusta tai heistä. Tai sekä että.

Yksinäisen suden tai jotenkin jännästi vähän ulkokehälle asettuvan tarkkailijan rooli istuu minulle luonnostaan. En tykkää rynnä etualalle missään, ja olen ehkä ollut aina pikkuisen etäinen. Tai paradoksaalisesti välillä rynnin, koska toisinaan halu kuulua porukkaan on niin vahva. Lapsena oli helpompi tuntea kuuluvansa joukkoon, kun joka päivä eli samoissa maisemissa, mutta teini-iässä ja varsinkin aikuisena homma muuttui hankalammaksi jatkuvan reissaamisen myötä. Osin kyse on siitä, että tykkään tehdä kaiken omalla tavallani. En ole siinä mitenkään fanaattinen, mutta kokemus on opettanut, että pääsen parhaaseen lopputulokseen useimmiten omilla ehdoillani. Olen ikuisen ulkojäsen.

Se, että olen ulkojäsen, on ilmennyt aikuisena monin tavoin. Kun esimerkiksi menen pitkän rundin päätteeksi poikkeamaan Tavastia-klubilla tai muussa sen tapaisessa paikassa, olen kuin kala vedessä. Tunnen joka naaman ja kuuntelen siinä yhden illan mittaan kaikkien ilot ja surut. Sitten häivyn taas ehkä seitsemäksi kuukaudeksi maailmalle ja se skene jää sinne jauhamaan samaa

tuttua ympäräänsä. Joistakin ihmisistä on toisinaan haikeaa erota, mutta myöhemmin en omassa kuplassani juurikaan pysähdy miettimään heidän menemisiään, tulemisiaan tai tekemisiään. Kunnes taas seuraavan kerran kieputtelen läpi ne samat piruetit, kun tupsahdan taloon. Mutta jälleen vain käymään, en olemaan.

Saman kaltaista eroahdistusta koin nuorena hyvin usein musaleirien päätteeksi. Tuntui hirveältä, kun se joksikin aikaa saman asian äärelle kokoontunut ja läheiseksi tiivistynyt väliaikainen perhe hajosi.

Pikkupojan elämä omakotialueella eteni rauhallisesti, eikä meininki niillä nurkilla ole tähän päivään tultaessa tainnut ratkaisevasti muuttua. Maisema tosin on aika tavalla toisenlainen. Metsää oli 1980-luvun alussa paljon enemmän ja asutusta totta kai huomattavasti vähemmän kuin nykyään. Voidaankin yhtään liioittelematta sanoa, että olen varttunut böndellä. Hakunilassa oli tietyt näkymät ja myös omat lainalaisuutensa.

Kotikuri, tai ehkä tarkemmin sanoen kontrolli siitä miten sai liikkua, oli meillä tiukka. Reviiri rajattiin pieneksi, enkä todellakaan saanut huidella menemään ihan missä tahansa. Näin siitäkin huolimatta, että eihän siellä varsinaisia uhkatekijöitä ollut: ei vilkkaasti liikennöityjä väyliä, junarataa, vesistöjä tai muuta sellaista. Kyllä Hakunilassa muiden eläväisten lähiöiden tapaan silti sattui ja tapahtui, ja kakarana otti todella koville, että aina piti pysytellä kuuloetäisyydellä himasta. Itse en isäksi tultuani mitään vastaavaa lapsiltani edellyttänyt.

Otin totta kai pikkuhiljaa käyttöön kaikki mahdolliset keinot, että pystyisin luistamaan säännöstä. Ja onnistuin tekemään kontrollista huolimatta kaikenlaisia typeryyksiä, eli ehkä se loppujen lopuksi suojeli pahimmilta hölmöyksiltä. Kavereiden kanssa virittelimme metsään nuotioita, ja tupakkaa poltimme aina kun sitä jostain saimme. Jäin kahdeksan vanhana koulussa kiinni röökeistä. Silloin elettiin pääsiäisen aikaa, joten olin kuulemma

pokerinaamalla valehdellut opettajalle, että isä oli antanut tupakat minulle virpomispalkkana. Kuinka ollakaan, selitys ei mennyt läpi.

Ostarille livahdettua tuli usein tehtyä kaveriporukalla kaikesta älytöntä. Näpistelyä ja paikkojen rikkomista tai sotkemista. Se vaihe loppui luontevasti onneksi jo yhdeksänvuotiaana, kun jäin kiinni. Touhuiluni oli vähän kaksijakoista: kauempana liikkuesssa halusin kuulua pahisten porukkaan, kotipiirissä olin enemmän oma kiltimpi itseni. Hölmöily tuntui olevan tehokain keino saada huomiota, kun pienemmät sisarukset veivät kotona oman tilansa.

Kyllä siinä fajjan meiningissä oli hyviäkin puolia, vaikka olen tajunnut jälkikäteen, että kaikki se valvonta ja huolehtiminen oli niin turvallisessa elinpiirissä usein täysin ylimitoitettua ja jopa epärationaalista. Jotain selittämätöntä siinä kuviossa oli, koska eihän kukaan voi millään kontrolloida kaikkea ympärillään. Mutta toki isän tapa toimia takasi erittäin turvallisen startin elämään, ja ajan kuluessa tilanne tasoittui. Vanhempani olivat eritoten myöhemmin arjessa pääosin rentoja, kivoja tyypejä ja myös sosiaalisesti niin taitavia, että monet ystäväistäni tykkäsivät heistä todella paljon.

Isäni Timo tulee Joensuusta, hän luki itsensä diplomi-insinööriksi ja eteni työurallaan melko korkeaan asemaan. Logistiikkasuunnittelijan tehtävät edellyttivät myös jonkin verran matkustelua, eli hän oli toisinaan poissa kotoa. Isä koodasi aikoinaan muun muassa Alkolle ja Keskolle softat, joiden pohjalta firmojen varastojakelu kai vielä tänäkin päivänä pitkälti toimii. Niin ikään hän oli vuonna 1982 mukana suunnittelu-tiimissä, jonka kehittelemä Keskon keskustermiinaali Hakkilassa oli aikansa modernein varastokompleksi koko Euroopassa. Hän soitti vapaa-aikanaan ahkerasti pianoa, ja ajan myötä ymmärsin, miten hyvä pianisti isä olikaan.

Hyvät tavat ja korrekki käytös olivat meillä suuressa arvossa. Faija halusi varmistaa, että perheen lapset oppivat kunnan pöytä-tavat ja muuta vastaavaa. Hänen toistuvat ”sivistysprojektinsa” tuntuivat joskus raskailta, mutta harvempi kai on lopulta kärsinyt siitä, että osaa tarvittaessa noudattaa etikettiä vähän paremmissakin puitteissa. Eikä isäkään mistään hienostosuvusta tule, mutta kaupungista kuitenkin, ja kenties sopeutuminen Hakuni-laan oli jäänyt siksi kesken tai jopa epäonnistunut jollain tavalla.

En osaa tarkkaan arvioida, mistä tunne kumpusi, mutta meidän perheemme oli ehkä aina hiukan erilainen kuin muut perheet kotinurkilla. Se ei silti ollut mitään ylemmydentunnetta vaan jotain hankalasti määriteltävää toiseutta. Aloin vasta joskus 25-vuotiaana hahmottaa, että pinnan alla oli ollut kaikenlaista, minkä havaitsemiseen ei kapasiteetti pienenä ollut yksinkertaisesti riittänyt. Vanhempien jalustalle nostaminen taitaa olla lapsille tavallista, mutta kyllähän siinä piilee myös riskejä. Voi olla vahingollista ajatella, ettei isällä tai äidillä muka ole joitakin kaikille ihmisille tyypillisiä negatiivisia piirteitä. Mutta vaikka meilläkin lakaistiin juttuja maton alle, ennen kaikkea lapsista pidettiin oikein hyvää huolta.

Äitini Pirkko-Liisa on lähtöisin Outokummun seudulta. Hän jäi kotiin arkkitehdin ammatistaan, kun minun kouluni alkoi. Äidin ja hänen isänsä verenperintönä minulla on lehmän hermot, minkä ansiosta osaan olla monissa asioissa äärettömän kärsivällinen. Niin ikään olin jo lapsena tajuttoman sinnikäs. Jos vaikka isä ampui jonkin tärkeäksi kokemani idean alas, hain asiaan aina vain uusia näkökulmia ja yritin runnoa pointtiani läpi loputtoman monta kertaa. Joskus hyvinkin kauan. Näin minulle on myöhemmin kerrottu. Olen sittemmin miettinyt, että tästä asenteesta kumpuaa varmasti ainakin osin se, miten hienosti pärjään erilaisissa kriiseissä. Ja vaikka saattaa vaikuttaa omituiselta, en ole riidellyt oikeastaan koskaan. En vanhempieni kanssa

enkä muutenkaan. Riitely on taito, jota en luonnostani hallitse enkä koskaan mistään omaksunut tai oppinut.

Konflikteissa minun taktiikkani on lähes aina ollut vetäytyminen tai myötäily. Joskus paljon myöhemmin siitä tuli aika vakavakin sisäinen ongelma ja jouduin muokkaamaan toimintamallejani. Jokaisen pitäisi saada ottaa esimerkiksi parisuhteessa oma asemansa ja roolinsa. Jos vain yksi väistää toistuvasti, valta-asema siirtyy epäterveellä tavalla toiselle, vaikka tasapainoisessa parisuhteessa tulisi totta kai olla selkeätä vastavuoroisuutta. Meidänhän pitäisi haastaa kumppania kasvamaan paremmaksi ihmiseksi ja kyseenalaistaa hänen ajatuksiaan turvallisella, rohkaisevalla tavalla. Useimmiten kuitenkin kelasin, että on helpompi vetäytyä ja jupista itsekseni.

Ajattelin, että kestäen kyllä. Tai en ehkä edes ajatellut sitä tietoisesti. Olen vasta viime vuosina tajunnut, miten haitalliseen malliin totuin isän kanssa vääntäessäni. Periksi antamisesta muodostui tavallaan automaatio, eikä se voi olla oikein. Itsensä ja tarpeidensa ylitse tallominen on vähän kuin ajaisi paskakaivoon koko ajan lisää täytettä. Jos kuormaa ei välillä kevennä, yhtenä kauniina päivänä viemäri tulvii ylitse. Ja silloin seuraukset voivat olla kontrolloimattomia. Näitä ”säyseä perheenisä ampui kaikkien yllätykseksi lapsensa, vaimonsa ja itsensä” -tapauksiahan nähdään toisinaan. Kyse on saman asian äärimmäisestä muodosta.

Äiti oli hyvin uhrautuva ja näin jälkikäteen arvellen varmaan vain päätti jossain vaiheessa ihan tietoisesti alistua osaan, jonka hallitseva isä tai olosuhteet hänelle meidän perheessämme määrittelivät. Kaikilla ihmisillä on kaikissa yhteisöissä tietty vallan piiri, ja äiti ehkä koki helpommaksi vaikuttaa ikään kuin taustalta asioihin, joita itse piti tärkeinä. Ja riittihän viiden lapsen katraassa huolehdittavaa. Äidistä ei koskaan näkynyt päälle, että hän olisi ollut millään tavalla tyytymätön, mutta tuskin

korkeasti koulutettu ja ammatissaan kukoistava ihminen pystyy noin vain kääntämään jostain kytkimestä pois kaikki ambition tunteensa tai luovuuden palonsa. Äiti kävi viikoittain erilaisilla työväenopiston taide- ja jopa japanin kielen kursseilla. Se oli äidille selkeä henkireikä ja yhdenlainen pakopaikka ja mahdollisuus tavata ystäviä. Isä luki meille lapsille niinä iltoina sängyssä Aku Ankkoja.

Äidin tapa toimia on mietityttänyt minua aikuisiällä paljonkin. On tyypillistä ja totta kai hienoa, että vanhemmat kannustavat lapsiaan toteuttamaan haaveitaan. Mutta jos he samalla luopuvat omista unelmistaan, voi puheiden ja esimerkin välinen ristiriita kasvaa räikeäksi. Olenkin aina avoimesti toivonut, että äiti alkaisi vielä elää täysillä. Vähän yli seitsemänkymmipisenä todettu vakava sairaus ei kuitenkaan varsinaisesti rohkaise heittäytymään, vaikka kroppa onkin edelleen aivan tikissä. Äiti on ollut aina todella herttainen taiteilijasielu. Erakkoluonteelleen uskollisena hän viettää tätä nykyä paljon aikaa luonnossa, tutuis- sa maastoissa itsekseen samoillen. Äiti oli taitava piirtäjä ja teki meille kaikille hienoja, yksilöllisiä onnittelukortteja. Niissä oli aina joku tarkkanäköinen juju, joka vangitsi kohteen piirteet tai ominaisuudet käsittämättömän upeasti ja rikkaasti.

Isästä ja äidistä tuli ensimmäisen kerran isovanhempia minun lasteni myötä, eikä prosessi mennyt ihan kivuttomasti. Äiti tahtoi ottaa aktiivisesti osaa poikien hoitamiseen, kasvattamiseen ja elämään, mutta isällä oli asian kanssa jokin ongelma. Siitä tuli kitkaa meidän välillemme, ja otin isän kanssa kunnolla yhteen vasta silloin – tietenkään vain verbaalisesti. Kuvio muuttui hankalammaksi tai tavallaan ratkesi jotenkin, kun hiukan myöhemmin vanhemmat muuttivat talviasuttavaksi remontoidulle kesämökilleen Etelä-Karjalaan.

Se siirto oli minulle iso pettymys. Ensinnäkin siksi, että kahdensadan kilometrin etäisyys esti tehokkaasti tiiviin suhteen

muodostumisen lasten ja isovanhempien välille. Ja toisekseen siksi, että lastenhoitoapu olisi ollut tervetullutta. Tuttu tilanne kaikille, joilla on lapsi tai lapsia. Vaikka eihän mitään saisi olettaa, saati laskea sen varaan, että mummi ja ukki ovat aina saatavilla hoitamaan jälkikasvua. Tunsin silti katkeruutta. Etenkin siksi, että äitini nimenomaan ilmaisi haluavansa olla aktiivisemmin osallisena poikien elämässä, isäni ei niinkään.

Otti päähän, että paikka paikoin isä tuntui jopa kyseenalaisympäristön avuntarpeemme, vaikka emme me heidän puoleensa koskaan mitenkään kevyin perustein kääntyneet. Kyllä meillä aina oli kunnon syy ottaa vanhempiini yhteyttä – emme esimerkiksi vain olleet lähdössä yhdessä ulos syömään tai muuten huvittelemaan. Se, että isän kontrollin tarve ulottui vielä siihenkin, tuntui tosi raskaalta. Lopulta kuvio meni niin, että äiti otti tavakseen matkustaa toisinaan itsekseen meille avuksi. Sittenmin hänelle on kertynyt lastenlapsia jo kymmenen, joten syliinkapua on riittänyt.

Olen sekä isän että äidin puolesta pahoillani yhdestä ja tavaltaan samasta jutusta. Faija teki merkittävän uran logistiikka-insinöörinä mutta joutui varmasti pääosin sen tähden luopumaan haaveistaan pianistina. Hän oli vielä viidenkymmenkorvillakin loistelijas soittaja, joka irrotti koskettimilta tietyt Ludwig van Beethovenin tai Sergei Rahmaninovin sonaatit kuin vettä vain. Ja puhun nyt yleisesti hankalina pidetyistä sävellyksistä, joita kuka tahansa kotikosketinsoittaja ei pudottele. Minua harmittaa kovasti, ettei niin suuri musiikin rakastaja saanut soittamisesta ammattia itselleen. Äiti sai toteuttaa taiteellisuuttaan julkisesti myöhemmin edes vähän kuvittaessaan Heli Thorénin lastenkirjan *Penny ikävöi* Cozy Publishingille vuonna 2017, mutta hänelläkin olisi ollut varmasti paljon enemmän annettavaa visuaalisen ilmaisun saralla. Sääli, ettei hänen omintakeista tyyliään ole julkaistu enempää.

Mitä luonteenpiirteisiin tulee, olen saanut äidin puolelta periytyneen kärsivällisyyden vastapainoksi isän suvun temperamenttisuutta ja ehdottomuutta. Tapasin isän kauan sitten edesmenneitä isää ja äitiä harvakseltaan, koska heitä ei saanut tulemaan Joensuusta etelään eikä heillä ollut tilaa majoittaa meitä. Emme siis kunnolla tunteneet toisiamme, mutta muistikuvissani mummi oli hempeä ja kiltti, ukki ennemminkin analyttinen kuin emotionaalinen. En rehellisesti sanoen pienenä erityisemmin pitänyt ukista, koska hän oli ainakin lapsen makuun liian jyrkkä. Hän oli kyllä oikeasti lempeä ihminen, joten en varsinaisesti pelännyt häntä. Usein vierailut siellä päättyivät silti hänen ja isän riitelyyn. Sellainen jätti varmasti jälkensä.

Olen tehnyt aikuisena paljon töitä sen kanssa, että olen pystynyt antamaan riidat mielessäni anteeksi kaikille osapuolille. Monilla kuluu iän karttuessa aikaa ja energiaa siihen, että he yrittävät parantaa vanhoja haavoja nimenomaan asianosaisten kanssa. Tai ainakin elättelevät toiveita jonkin kelpuutuksen saavuttamisesta. Todellisuudessaahan kiistoja voi prosessoida myös täysin ulkopuolisten tai vain itsensä kanssa. Kaikki esimerkiksi haluavat lapsena, että vanhemmat näkisivät heidät sellaisina kuin he itse haluavat tulla nähdyiksi. Jos niin ei käy, seuraukset saattavat kantaa kauas ja olla hyvinkin traagisia. Ihan keittiöpsykologipohjalta uskallan arvella, että minulle on periytynyt alttiutta erilaisille mielialaan ja keskittymiseen liittyville häiriöille sekä X- että Y-kromosomin kautta.

Minulla on hyvä stressinsietokyky, ja ennen kaikkea osaan hahmottaa melko tarkasti, mistä kannattaa huolehtia tai vääntää ja mikä puolestaan kannattaa sivuuttaa ainakin väliaikaisesti tai jättää kokonaan omaan arvoonsa. Hyvä esimerkki oli maaliskuun 2020 koronasulku. Vaikka keikkojen peruuntuminen veti maton totaalaisesti myös Apocalyptican toiminnan alta, en kuitenkaan hyperventiloinut siitä. Totesin pian, että katastrofi on

niin massiivista kokoluokkaa, etten minä sille yksin mitään mahda. Niinpä keskityin sammuttelemaan niitä tulipaloja, joihin pysyitin vaikuttamaan. Ratkaisulähtöisyys onkin ohjannut toimiani nuoresta lähtien.

Kääntöpuolella oli varsinkin lapsena se, että vaikka tein itseäni kiinnostavat asiat loppuun, monet vapaavalintaiset jutut jäivät turhan usein kesken. Jos innostuin jostain, paneuduin siihen järjettömän intensiivisesti ja unohdin kaiken muun. Olen myös aina kärsinyt jonkinasteisesta aistiyliherkyydestä. Liian kirkas valo tai vääränlaiset sukat saavat minut hermostumaan. Sekä Toppisen että Närväsen suvun hermostorakenne taisi olla kaikkiaan vähän kompleksinen – isä esimerkiksi oli kova pureskelemaan kynsiänsä. Oman luonteen ristiriitaisuuksia on tullut mietittyä aikuisiällä paljonkin. Yhtäältä sopeudun oikeastaan mihin vain tilanteeseen, toisaalta tykkään esimerkiksi käyttää vaatteet loppuun ja ostan aina samanlaisia sukkia ja alushousuja. Aikuisiällä onkin ollut helppoa vastata myöntävästi parin ulkoiluasufirman kosiskeluihin markkinointiyhteistyöstä.

Saatan jumittaa jokapäiväisessä elämässä tavallisten askareiden keskellä vaikkapa yksittäisen bändin kuunteluun. Joku yhtye ”jää päälle” aika usein. Sen seurauksena voi tulla vaikka System of a Down -päivä, jonka mittaan menee putkeen viisi heidän levyään eikä lainkaan muuta musiikkia. Mutta koska malli on tuttu jo lapsuudesta ja nuoruudesta, en osaa olla siitä huolissani. Olen kuunnellut Dmitri Šostakovitšin sinfoniat numero seitsemän ja yksitoista läpi satoja ja taas satoja kertoja. Jimi Hendrixin ”Foxy Lady” oli aikoinaan todellisessa tauotomassa tehosoitossa, samoin Billy Idolin ”World’s Forgotten Boy” ja ”Flesh for Fantasy”.

* * *

Miten repaleisissa farkuissa ja bändipaidassa Sibelius-Akatemian karmeja kolistelleesta nuoresta miehestä kasvoi Apocalyptica-yhtyeen myötä Suomen kansainvälisesti tunnetuin sellisti?

Kun Metallica'n rumpali Lars Ulrich valitsi musiikkia häihinsä, hän soitti Eicca Toppiselle Suomeen. Kun Richard Wagnerin 200-vuotisjuhlaesitykseen tarvittiin säveltäjä, soi Toppisen puhelin jälleen.

Ura miljoonamynteihin yltäneen Apocalyptican nokkamiehenä on vienyt Eican ympäri maailmaa. Kaikkia todennäköisyyksiä uhmaava menestystarina alkoi, kun Eicca opiskelukavereineen päätti versioda Metallicaa neljällä sellolla. Syntyi musiikkimaailmoja aidosti yhdistävä orkesteri, jonka uralle ei näy loppua.

Bändielämän keskellä Eicca kasvatti kaksi lasta ja vietti tavallista perhe-elämää Sipoossa – kunnes pitkä avioliitto päättyi. Ero ei ollut kivuton, mutta jokin pakotti eteenpäin.

”Tässä hetkessä läsnä oleminen on samanaikaisesti ikuista.”

– Eicca Toppinen

Petri Silas on kirjoittanut ammatikseen kulttuurista, erityisesti musiikista, yli 30 vuoden ajan lehtiin ja tietokirjoihin niin suomeksi kuin englanniksi. Hän on myös suomentanut useita musiikkikirjoja. Silaksen kirjoittama elämäkerta *Alexi Laiho – Kitara, kaaos & kontrolli* Children of Bodomin nokkamiehestä julkaistiin vuonna 2019.

Kannen suunnittelu: People's Kannen valokuva © Iiris Sjöblad

